

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З КУРСУ „БАНКІВСЬКІ РИЗИКИ І РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

Практичне заняття № 1.

Тема: Теоретичні засади банківських ризиків

Мета: В ході вивчення теми необхідно засвоїти основні поняття та визначення банківських ризиків, необхідність і перспективи застосування системи управління ризиками в практичній діяльності банківських установ.

Питання для обговорення:

1. Економічна суть ризику.
2. Причини виникнення ризиків. Зовнішні та внутрішні чинники банківських ризиків.
3. Поняття “банківські ризики”.
4. Загальна класифікація банківських ризиків.
5. Управління банківськими ризиками. Етапи процесу управління ризиками.
6. Елементи системи управління ризиками.
7. Вимірювання і оцінка ризику. Основні компоненти визначення параметрів ризику банку.

Практичне заняття № 2-3.

Тема: Кредитний ризик

Мета: У процесі дослідження важливо засвоїти поняття кредитного ризику; чинники що призводять до появи кредитного ризику; шляхи мінімізації кредитного ризику.

Питання для обговорення:

1. Суть кредитного ризику, його структура.
2. Види ризикових кредитних стратегій.
3. Категорії кредитів за ступенем ризикованості: стандартні, нестандартні, сумнівні, небезпечні, безнадійні.
4. Чинники, що ведуть до появи кредитного ризику.
5. Види кредитного ризику, їх класифікація. Індивідуальний кредитний ризик. Портфельний кредитний ризик.
6. Управління кредитним ризиком. Стадії процесу управління кредитним ризиком.
7. Методи управління кредитним ризиком на рівні окремого кредиту.
8. Управління кредитним ризиком на рівні кредитного портфеля.

Практичне заняття № 4.

Тема: Інвестиційний ризик

Мета: У ході вивчення теми необхідно засвоїти поняття інвестиційний ризик, врахування факторів інвестиційного ризику, методи зниження ризиковості інвестиційного портфеля банку.

Питання для обговорення:

1. Поняття, види та функції банківських інвестицій. Основні напрями

- участі банків у інвестиційному процесі.
2. Характеристика інвестиційного ризику.
  3. Класифікація ризиків інвестиційної діяльності. Загальні інвестиційні ризики. Специфічні ризики.
  4. Регулювання інвестиційних ризиків. Етапи процесу регулювання інвестиційних.
  5. Оцінювання ефективності інвестиційних проектів. Статистичні методи оцінювання ефективності інвестицій. Динамічні методи оцінювання ефективності інвестицій.
  6. Система заходів протидії інвестиційним ризикам.

Практичне заняття № 5-6.

Тема: Процентний ризик

Мета: У процесі вивчення теми важливо засвоїти поняття процентного ризику; причини, що зумовлюють появу даного виду ризиків; вибір методів управління процентним ризиком.

Питання для обговорення:

1. Суть процентного ризику, причини, що зумовлюють його появу. Види процентного ризику.
2. Характеристика депозитного ризику. Чинники виникнення депозитного ризику банку. Класифікація депозитних ризиків.
3. Регулювання процентного ризику банку. Регулювання процентного ризику за відхиленнями. Регулювання процентного ризику за критичними параметрами.
4. Методи управління процентним ризиком.

Практичне заняття № 7-8.

Тема: Ризик незбалансованої ліквідності

Мета: У ході вивчення теми необхідно засвоїти поняття ліквідності банку, ризику незбалансованої ліквідності, основні інструменти управління ліквідністю банку, методи оцінювання потреб в ліквідних коштах.

Питання для обговорення:

5. Суть та необхідність ліквідності банку. Внутрішні та зовнішні фактори впливу на банківську.
6. Прояви ризику незбалансованої ліквідності. Причинно-наслідковий ланцюг розвитку кризи ліквідності.
7. Управління ліквідністю банку.
8. Основні теорії управління ліквідності.
9. Характеристика методів оцінювання потреб в ліквідних коштах.

Практичне заняття № 9-10.

Тема: Валютний ризик

Мета: У ході вивчення теми необхідно засвоїти поняття ліквідності банку, ризику незбалансованої ліквідності, основні інструменти управління ліквідністю банку, методи оцінювання потреб в ліквідних коштах.

Питання для обговорення:

1. Суть та особливості валютного ризику. Види валютного ризику.
2. Фактори впливу на величину валютного ризику.
3. Стратегія управління валютним ризиком банку.
4. Етапи управління валютним ризиком.
5. Методи управління валютним ризиком банку.
6. Визначення валютної позиції банку. Балансова, позабалансова, загальна валютні позиції. Закрита, відкрита валютні позиції.
7. Управління валютною позицією банку на основі структурного балансування активів та зобов'язань в іноземній валюті за строками і сумами.
8. Укладання строкових фінансових угод як метод управління валютною позицією банку.
9. Методи зниження валютного ризику.

Практичне заняття № 11-12.**Тема: Операційний ризик**

Мета: У ході вивчення теми необхідно засвоїти поняття процентного ризику, дослідити вплив чинників ризику на діяльність банківських установ, застосування методів мінімізації операційного ризику.

Питання для обговорення:

1. Характеристика операційного ризику. Операційно-технологічний ризик: ризик операцій; ризик операційного контролю; системний ризик.
2. Фактори оцінки ризику. Регулювання операційних ризиків.
3. Етапи управління операційним ризиком.

Практичне заняття № 13-14.**Тема: Необхідність, сутність і завдання банківського регулювання і нагляду**

Мета: При вивченні питань даної теми необхідно звернути увагу на необхідність та основні завдання, форми та методи банківського нагляду і регулювання.

Питання для обговорення:

1. Поняття банківського регулювання та нагляду. Основні завдання банківського регулювання та нагляду.
2. Форми регулювання банківської діяльності – адміністративне та індикативне.
3. Основні складові елементи адміністративного регулювання. Основні елементи індикативного регулювання.
4. Види банківського нагляду за етапами і методами здійснення: вступний контроль, пруденційний нагляд; поточний контроль.

5. Система банківського нагляду в Україні. Склад структури системи банківського нагляду в Україні.
6. Механізм наглядового реагування та його вплив на проблемні банки.

Практичне заняття № 15.

Тема: Міжнародна практика регулювання банківської діяльності

Мета: вивчення зарубіжного досвіду регулювання діяльності банків.

Питання для обговорення:

1. Світовий досвід роботи служб банківського нагляду. Основні моделі наглядових систем.
2. Базельський комітет як координатор роботи з банківського нагляду. Основні принципи та постулати.
3. Угода про капітал – Базель-I, її компоненти.
4. Угода про капітал – Базель-II, її компоненти: мінімальні вимоги до капіталу, контроль з боку нагляду, ринкова дисципліна.
5. Принципи банківського нагляду.
6. Базель–III.
7. Рада з міжнародних стандартів фінансової звітності.
8. Міжнародна організація комісій з цінних паперів.
9. Група з розроблення фінансових заходів боротьби з відмивання грошей.
10. Форум фінансової стабільності.
11. Адаптації банківського нагляду в Україні до стандартів міжнародної банківської практики.